

Zowat anderhalf jaar geleden ging in Knokke-Heist een B.T.K.-project van start om het cultuurhistorisch patrimonium van de Zwinstreek — zowel in openbaar als in privé-bezit — te inventariseren. Onder impuls van de Stedelijke Cultuurraad konden vier mensen ingezet worden om deze uitgebreide doelstelling te realiseren.

De start

Bij de aanvang van het project werden niet minder dan 20.000 brieven in de gemeente rondgedeeld, waarin de bedoeling uitgelegd werd en tevens om medewerking werd gevraagd. In eerste instantie was de respons relatief gering, maar datgene wat toch al aan het licht kwam, rechtvaardigde ruimschoots de gedane inspanningen.

De eerder trage start was hoofdzakelijk terug te brengen tot enkele misverstanden: het publiek zag een mogelijk verband met de fiscus; men had problemen met het al dan niet anoniem blijven van de verzamelaars, en niet iedereen begreep het onderscheid tussen historische en verkoopswaarde.

Na een opheldering hiervan in de lokale pers, kwamen heel wat positieve reacties los o.a. in de vorm van hele verzamelingen postkaarten, strijkijzers, wijwatervaatjes, schilderijen, sloopstuig, maquettes, tin... Gezien de grote bijval werd het bestaande project verlengd en tevens uitgebreid zowel qua inhoud als qua personeel. De uitbreiding richtte zich specifiek op het onderzoek naar het ontstaan en de evolutie van het toeristische fenomeen aan de Oostkust, meer in het bijzonder de urbanisatie. Niemand had ooit durven dromen dat dit onderzoek tot dergelijke merkwaardige resultaten zou leiden. Na enkele maanden werd het echter duidelijk dat de vondsten mogelijkheden boden voor een prachtige tentoonstelling, gekoppeld aan een rijk geïllustreerde publicatie.

Knokke-Heist, Het Zoute. Deze opname uit de jaren dertig toont een typische cottage-villa in de Welseweg, naar een ontwerp van architect R. Heyneman (foto Ch. D'hont).

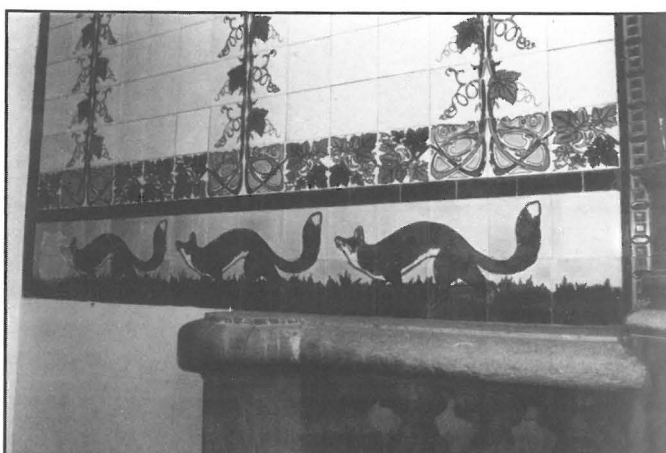

De tentoonstelling

Van 7 tot en met 27 juni 1985 vindt in het Ontmoetingscentrum Scharpoord een uitgebreide tentoonstelling plaats rond het thema '2000 jaar Zwinstreek'. Daarin wordt de historiek beschreven van de Zwinstreek van de vroegste tijden tot ± 1940, en dit voor een oppervlakte die grosso modo omschreven kan worden als het gebied ten noordoosten van Brugge, en West-Zeeuws-Vlaanderen. Naast talrijke stukken uit lokale en regionale privé-verzamelingen zal tevens aanvullend materiaal te zien zijn uit musea die voorwerpen bezitten van het openbare Zwinstreek-patrimonium.

De opbouw is geconcentreerd rond drie belangrijke thema's — tevens de bestaansmiddelen van de Zwinstreek — : landbouw, visserij en toerisme. Het dagelijkse leven als uiting van de mentaliteit, loopt als een rode draad doorheen deze thema's. Concreet betekent dit een overzicht van de archeologische vondsten in verband met de bewoning en het bestaan; het gebruikte landbouwalaam en de toepassingen in de ambachtelijke sfeer; een kijk op het wel en wee van de visserij; de ontwikkeling van het badleven en de logische stedenbouwkundige veranderingen; tenslotte een benadering van de mens in deze veranderende streek. Het geheel wordt gerealiseerd door de B.T.K.-ploeg, die ook het inventarisatiewerk verrichtte met medewerking van het gemeentebestuur van Knokke-Heist, de Cultuurraad, het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - A.R.O.L. - Bestuur Monumenten en

Faïencetekening op de zijwand van het terras van Villa Castel, Zeedijk 126 in Heist (foto D. Van Hoof).

Oude richtingaanwijzer in de 'Vrede', op het kruispunt van de Hazegrasstraat en Graaf Jansdijk (foto D. Van Hoof).

Duinbergen, Villa Weltevreden, Zeedijk 318. Een beklemmend gezicht ! (foto D. Van Hoof).

Knokke-Heist, schuur van de Grote Stelle-hoeve, Hazegrasstraat 120 (foto D. Van Hoof).

Landschappen, en Mappamundi. Daarnaast zijn tal van musea en instanties betrokken bij de praktische uitwerking. Het ligt tevens in de bedoeling van de organisatoren om tijdens de weekends onder één of andere vorm passende animatie te voorzien.

De publikatie

Gezien het bijzonder karakter van het project, zal een rijk geïllustreerd boek op de markt komen, waarin een uitgelezen schare specialisten enkele bijzondere aspecten van de geschiedenis van de Zwinstreek nader belichten.

— Prof. dr. R. Van Eenoo: *een wetenschappelijke inleiding*;

— Ir. J.A. Trimpe Burger: *De pre- en protohistorie van de Zwinstreek (voornamelijk West-Zeeuwsch-Vlaanderen)*;

— Drs. M. Ryckaert: *Het ontstaan van het Zwin (een overzicht en synthese van de bestaande opvattingen, getoetst aan de huidige stand van het onderzoek)*;

— Lic. M. Coornaert: *De bewoning van de Zwinstreek in het Oud Regiem (een synthese van zijn publikatie met betrekking tot de Zwinstreek)*;

— Lic. J. Termote: *Het ontstaan en de stadsontwikkeling van Damme (een boeiende kijk op de vroegste vormen van urbanisatie te Damme)*;

— Lic. M. Strobbe-G. Adriaenssens-D. Vogelaers: *De betekenis van de site van het Isabellafort (een schets van de inpolderingen en de bijhorende militaire functie)*;

— Dr. P. Hovart: *Zeevisserij en wetenschap in de 18de eeuw (een opmerkelijke benadering van de groeiende wetenschappelijke bedenkingen bij het beheer van de visstocks)*;

— Schepen D. Lannoy: *Knokke in de crisisperiode 1845-1850 (een beschrijving van de dorpsgemeenschap in een bijzonder harde periode)*;

— Lic. G. Ostyn: *Evolutie van het duinareaal te Knokke-Heist (een kort overzicht van de evolutie van het landschap van de oudste tijden tot nu)*;

— Lic. F. Dierickx Visschers: *Enkele aspecten van het dagelijkse leven in de 19de eeuw (een intrigerende kijk op het dagelijkse leven in de Zwinstreek vanuit de positie van de vrouw)*;

— Lic. F. Welvaert: *Toerisme: een verschijnsel in tijd en ruimte (een schematisch overzicht van het ontstaan van het toerisme zowel ruimtelijk (urbanisatie) als tijdelijk (mode en mentaliteit)*;

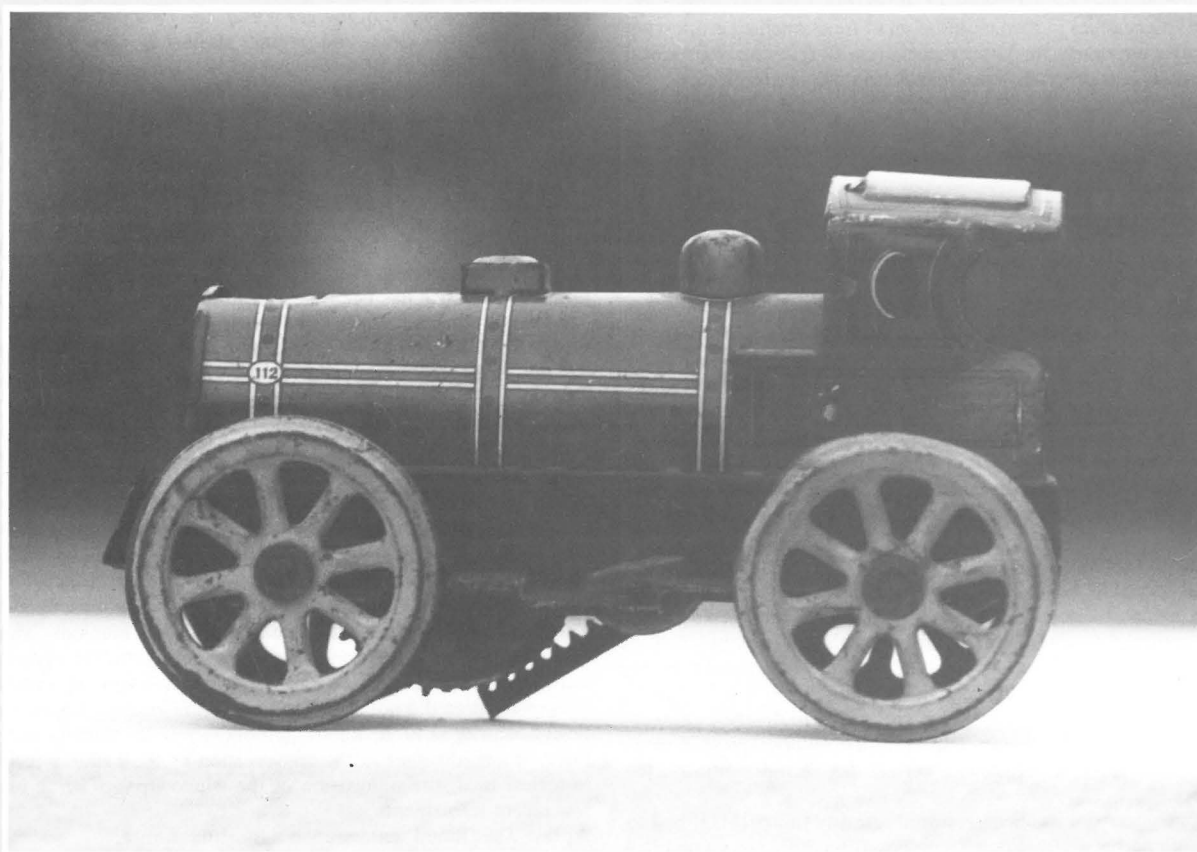
— G. Burggraeve: *De natuurhistorische betekenis van het Zwinreservaat (een boeiende beschrijving van de fauna en flora van het Zwin)*;

— *Beknopte bibliografie.*

Zoals hierboven blijkt gaat het niet om een chronologisch overzicht van de Zwinstreekgeschiedenis, maar om een aantal specifieke invalshoeken. De realisatie van '2000 jaar Zwinstreek' wordt verzorgd door Mappamundi in samenwerking met het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - A.R.O.L.- Bestuur Monumenten en Landschappen.

TENTOONSTELLING 2000 JAAR ZWINSTREEK

Ontmoetingscentrum Scharpoord
Meerlaan 32
8300 Knokke-Heist
van 7 tot 27 juni 1985

Openingsuren : elke dag van 9 tot 20 uur
Inkom : 30 fr. • Groepen : 150 fr. • Scholen : gratis

Bij deze tentoonstelling hoort een uitgebreide publikatie, die vanaf 7 juni verkrijgbaar is.

Te bestellen door overschrijving van 650 fr. (voortekensprijs) op rek. nr. 001-1386512-70 met vermelding '2000 jaar Zwinstreek'.